

Udskriftsdato: 19. december 2025

2016/1 LSF 209 (Gældende)

Forslag til Lov om forlængelse af økonomiprotokollatet for almen praksis

Ministerium: Sundheds- og Ældreministeriet

Journalnummer: Sundheds- og Ældremin., j.nr. 1703031

Forslag

til

Lov om forlængelse af økonomiprotokollatet for almen praksis

§ 1. Økonomiprotokollat af 1. september 2014, som udløber den 31. august 2017, til Overenskomst om almen praksis af 3. juni 1991, senest ændret ved aftale af 1. marts 2014, forlænges, jf. bilag 1.

Stk. 2. Den økonomiske ramme svarer forholdsmæssigt til den periode, hvor økonomiprotokollatet, jf. bilag 1, er gældende.

§ 2. Loven træder i kraft den 1. september 2017.

Stk. 2. Sundhedsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ophør.

§ 3. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Økonomiprotokollat af 01-09-2014

Den økonomiske ramme for almen praksis er opgjort i forhandlingsaftalen og udgør 7.714,9 mio. kr. (april 2014-niveau, eksklusiv korrektion for akutbetjeningen). Rammen omfatter alle udgifter i dag- og vagttiden, inkl. basishonorering. Udgifter vedrørende lokale aftaler og rammeaftaler er ikke inkluderet i rammen.

Rammen skal reduceres for udgifter vedr. profylaktiske ydelser, influenzavaccinationer og udtagelse af prøver af livmoder m.m. til cytologiske undersøgelser (2102) inkl. én 0101.

Den økonomiske ramme reduceres endvidere for udgifter vedr. sygebesøg og samtaleterapi i takt med, at der i de enkelte regioner indgås en praksisplan og i tilknytning hertil en underliggende aftale til praksisplanen mellem PLO, regionen og kommunerne i regionen, hvor indsatser omkring de forskellige former for sygebesøg og indsatsen for visse patienter med psykiske problemstillinger fastlægges. Rammen reduceres med et beløb svarende til den enkelte regions udgifter til ydelserne vedrørende sygebesøg og samtaleterapi de forudgående 12 måneder.

Til rammen lægges:

- Løn- og prisregulering af honorarerne i henhold til § 62 i overenskomsten.
- 43 mio. kr. pr. 1. oktober 2014, 78 mio. kr. pr. 1. oktober 2015 og 120 mio. kr. pr. 1. oktober 2015 blandt andet som følge af udviklingen i gruppe 1-sikrede (april 2014 prisniveau).

Fra rammen trækkes:

- 10 mio. kr. pr. 1. oktober 2014, 35 mio. kr. pr. 1. oktober 2015 og 40 mio. kr. pr. 1. oktober 2016 i medfør af den nye bestemmelse om automatiske højstegrænser (april 2014 prisniveau).

Udviklingen i økonomien sammenholdt med den økonomiske ramme følges løbende, som minimum via kvartalsvise opgørelser. I den forbindelse skal der ske en drøftelse af fælles tiltag, hvis der er udsigt til overskridelse af den forventede økonomi. Den første opgørelse udarbejdes, når udgiftstallene for december 2014 foreligger.

Hvis de årlige udgifter til almen praksis overstiger den aftalte ramme, er parterne enige om, at der med virkning fra 1. oktober efter opgørelsen foreligger, sker en modregning efter følgende principper:

1. Ved overskridelser af den økonomiske ramme på mindre end $\frac{1}{2}$ procent af den samlede ramme iværksættes ikke modregning. Eventuelle overskridelser af den økonomiske ramme det efterfølgende år på mindre end $\frac{1}{2}$ procent undtages ikke fra modregning i reguleringsprocenten som beskrevet i punkt 2, medmindre andet aftales.
2. Ved overskridelser af den økonomiske ramme ud over $\frac{1}{2}$ procent sker en modregning i reguleringsprocenten, der skal give kompensation svarende til forskellen mellem den økonomiske ramme plus $\frac{1}{2}$ pct. og de faktiske udgifter. Der kan dog ikke blive tale om nedsættelse af honorarer. I tilfælde af, at overskridelsen ikke fuldt ud kan modregnes i reguleringen pr. 1. oktober, overføres den manglende modregning til efterfølgende reguleringer. Eventuelle overskridelser af den økonomiske ramme det efterfølgende år på mindre end $\frac{1}{2}$ procent undtages ikke fra modregning i reguleringsprocenten.

I forbindelse med beregningen af modregningen skal der foretages en særlig vurdering af væksten i ydelse 0120 (aftalt specifik forebyggelsesindsats). Hvis væksten i denne ydelse ligger over den gennemsnitlige vækst samlet set, nedsættes den samlede modregning med halvdelen af værdien af væksten i 0120.

Der anvendes som udgangspunkt statiske data ved beregning af modregningen, og der sker således ikke efterregulering ved ændret adfærd.

Den økonomiske ramme korrigeres teknisk for følgende:

- Opsagte lokalaftaler i det omfang, aktiviteten flyttes inden for rammen.
- Ændringer i omfanget af andre leverandører (private klinikker og regionsklinikker)
- Nye ydelser som følge af lovgivning, bekendtgørelse eller lignende.

I helt særlige tilfælde kan der herudover mellem de centrale parter aftales en korrektion af rammen. Det kan eksempelvis skyldes ekstraordinær sygelighed og større strukturelle ændringer samt ændringer som følge af lovgivning.

Der er ikke fastsat nogen økonomisk ramme for perioden efter 1. september 2017.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Forlængelse af økonomiprotokollat for almen praksis
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Sundheds- og Ældreministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede forlængelse af økonomiprotokollatet
3. Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner
4. Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner
5. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet
6. Administrative konsekvenser for erhvervslivet
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at forlænge den nuværende økonomiske ramme for almen praksis, som er indeholdt i det gældende økonomiprotokollat, der udløber den 31. august 2017. Herved sikres, at der stadig findes en økonomisk ramme efter udløbet af det gældende økonomiprotokollat. Det foreslås, at den økonomiske ramme i forlængelsesperioden forbliver uændret.

Regionerne har efter sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1188 af 24. september 2016 med senere ændringer, myndighedsforpligtelsen til at yde borgerne vederlagsfri behandling hos alment praktiserende læger. Regionerne opfylder bl.a. denne forpligtelse ved at tilbyde behandling hos privatpraktiserende læger, der arbejder efter Overenskomst om almen praksis, som er indgået mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Praktiserende Lægers Organisation.

I forbindelse med seneste aftale om fornyelse af Overenskomst om almen praksis, som blev indgået den 1. marts 2014 med virkning fra den 1. september 2014, blev det aftalt, at næste forhandling af aftalen på uopsagt grundlag bør være gennemført til ikrafttræden den 1. september 2017. Ifølge parternes tidsplan for forhandlingerne skulle en ny runde af forhandlinger om fornyelse af overenskomsten påbegyndes i efteråret 2016 med henblik på, at en aftale om fornyelse kunne foreligge primo marts 2017, til ikrafttræden den 1. september 2017.

Selve overenskomsten løber videre, indtil den evt. opsiges af én af overenskomstens parter, hvilket kan ske med et varsel på 6 måneder. Økonomiprotokollatet, som fastlægger den øvre ramme for udgifterne på området, udløber imidlertid den 31. august 2017, hvorefter regionerne ikke har sikkerhed for, at den økonomiske ramme, der er fastsat for sektoren, overholdes.

Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Praktiserende Lægers Organisation indledte som planlagt forhandlingerne om fornyelse af Overenskomst om almen praksis i efteråret 2016, men det er ikke lykkedes parterne at indgå en aftale inden for den tidshorisont, som på forhånd var fastlagt.

Med lovforslaget foreslås økonomiprotokollatet forlænget. Herved sikres, at sektoren ikke står uden økonomisk ramme efter udløbet af det gældende økonomiprotokollat, og at Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Praktiserende Lægers Organisation får tid til at afslutte forhandlingerne.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Forlængelse af økonomiprotokollat for almen praksis

2.1.1. Gældende ret

Overenskomst om almen praksis beskriver bl.a. ansvar og opgaver for de enkelte ydere, der virker inden for overenskomstens rammer, overordnede mål for området og konkrete bestemmelser, der gælder for driften af praksis. Disse bestemmelser omfatter bl.a. størrelsen af honorarerne for de enkelte ydelser, vilkår for etablering, ydelsesbeskrivelser m.v. Overenskomsten har ikke en på forhånd fastlagt udløbsdato, men løber videre, indtil den evt. opsiges af én af overenskomstens parter. Overenskomsten kan i henhold til § 125 i overenskomsten opsiges med mindst 6 måneders varsel til ophør den 1. i en måned.

Desuden indeholder overenskomsten et økonomiprotokollat, der fastlægger den øvre ramme for udgifterne på området. Hensigten med protokollatet er at sikre, at udgifterne til ydelser, leveret under overenskomsten, samlet set holdes inden for et aftalt loft for udgifterne. Protokollatet sætter således en overordnet grænse for omsætningen under overenskomsten blandt den samlede kreds af alment praktiserende læger, som er omfattet af overenskomsten.

Den økonomiske ramme for almen praksis udgør 7.714,9 mio. kr. (april 2014-niveau). Der foretages diverse korrektioner, tillæg og fradrag til rammen, jf. bilag 1.

Modsat selve overenskomsten udløber økonomiprotokollatet den 31. august 2017.

2.1.2. Sundheds- og Ældreministeriets overvejelser

Formålet med økonomiprotokollatet for almen praksis er at fastlægge den øvre ramme for udgifterne på området og dermed medvirke til at sikre, at de samlede offentlige udgifter til sundhedssektoren holdes inden for ansvarlige økonomiske rammer. Hvis det gældende økonomiprotokollat, som udløber den 31. august 2017, udløber, uden der er fastsat en økonomisk ramme for den efterfølgende periode, er det Sundheds- og Ældreministeriets vurdering, at der er en betydelig risiko for, at de offentlige udgifter til almen praksis overstiger det budgetterede. Danske Regioner, der har budgetansvaret på området, er enige i denne vurdering. Sundheds- og Ældreministeriet foreslår på den baggrund, at økonomiprotokollatet, der er begrænset til en fikseret periode og udløber den 31. august 2017, forlænges indtil en aftale om fornyelse af Overenskomst om almen praksis er trådt i kraft eller indtil Overenskomst om almen praksis er udløbet efter evt. opsigelse af en af overenskomstens parter.

2.1.3. Den foreslåede forlængelse af økonomiprotokollatet

Den årlige økonomiske ramme, der vil være gældende i den periode, hvor den økonomiske ramme fastlægges i henhold til den lovbestemte forlængelse, skal svare til den ramme, som er fastsat i økonomiprotokollatet, dog tilpasset forholdsmæssigt i tilfælde af, at udgifterne opgøres for en varighed på under

ét år. Det betyder, at udgifterne fortsat opgøres årligt (for perioden 1. september – 31. august), og at der med virkning fra den 1. oktober sker en modregning efter principperne i økonomiprotokollatet, hvis de årlige udgifter til almen praksis overstiger den aftalte ramme. Endvidere foretages der en opgørelse ved udløb af den lovbestemte forlængelse, jf. nærmere herom nedenfor. Ved denne opgørelse sker der en modregning efter principperne i økonomiprotokollatet, hvis udgifterne fra 1. september indtil udløbet af den lovbestemte forlængelse overstiger en forholdsmæssig del af den ramme, som er fastsat i økonomiprotokollatet.

Den foreslåede bestemmelse vil alene indebære, at økonomiprotokollatet kan anvendes i en længere periode end først tiltænkt, hvorimod der ikke sker indholdsmæssige ændringer i forhold til den økonomiske ramme, mekanismerne for modregning m.v. i forhold til det gældende økonomiprotokollat, som udløber den 31. august 2017. Forlængelsen af protokollatet ved lov indebærer med andre ord, at de rettigheder og pligter, der følger af protokollatet, er gældende i forlængelsesperioden.

Økonomiprotokollatet, som foreslås at finde anvendelse i forlængelsesperioden, jf. bilag 1, knytter sig til den sundhedsfaglige aktivitet, herunder lægernes faste honorering pr. tilmeldt patient m.v., der udøves i henhold til Overenskomst om almen praksis, som senest fornyet ved aftale af 1. marts 2014. Det indebærer bl.a., at anvendelsen af økonomiprotokollatet, jf. bilag 1, vil ophøre, når en aftale om fornyelse af overenskomsten er trådt i kraft. Det indebærer endvidere, at anvendelsen af økonomiprotokollatet i forlængelsesperioden vil ophøre, hvis Overenskomst om almen praksis er udløbet efter evt. opsigelse af én af overenskomstens parter. Om lovens ophør se de specielle bemærkninger til forslaget § 2, stk. 2.

3. Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Det foreslås at forlænge den nuværende økonomiske ramme for almen praksis, som er indeholdt i det gældende økonomiprotokollat, som udløber den 31. august 2017. Hermed opretholdes den gældende økonomiske ramme for sektoren efter udløbet af økonomiprotokollatet den 31. august 2017.

4. Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner.

5. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder mv.

Lovforslaget er fra den 2. maj 2017 til den 8. maj 2017 sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Danske Regioner, KL, Lægeforeningen og Praktiserende Lægers Organisation.

	Positive konsekvenser/min-	Negative konsekvenser/mer-
--	-----------------------------------	-----------------------------------

	dreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	udgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Det foreslås at forlænge den nuværende økonomiske ramme for almen praksis, som er indeholdt i det gældende økonomiprotokollat, som udløber den 31. august 2017. Hermed opretholdes den gældende økonomiske ramme for sektoren efter udløbet af økonomiprotokollatet den 31. august 2017.	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Reguleringen af leverancen af almen medicinske ydelser ved privatpraktiserende læger består af sundhedsloven, bekendtgørelser udstedt i medfør af sundhedsloven og Overenskomst om almen praksis, der samlet udgør den reguleringsmæssige ramme.

Regionsrådet har efter sundhedslovens § 57 ansvar for at tilvejebringe tilbud om behandling hos praktiserende sundhedspersoner. Efter §§ 59 og 60 yder regionsrådet vederlagsfri behandling til gruppe 1-sikrede personer hos den alment praktiserende læge, som borgeren har valgt. Det følger af sundhedslovens § 227, stk. 1, at Regionernes Lønnings- og Takstnævn afslutter overenskomster med organisationer af sundhedspersoner m.fl. om vilkårene for ydelser i praksissektoren, det vil bl.a. sige ydelser hos alment praktiserende læger, der virker efter overenskomst (i praksis Overenskomst om almen praksis, som er indgået mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Praktiserende Lægers Organisation).

Behandling hos alment praktiserende læge i praksissektoren er endvidere bl.a. reguleret af bekendtgørelse nr. 966 af 29. august 2014, om valg og skift af alment praktiserende læge og om behandling hos læge i praksissektoren, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1073 af 5. juli 2016, der bl.a. fastsætter de nærmere regler for adgangen til almen medicinsk lægehjælp i praksissektoren for henholdsvis gruppe-1 og gruppe 2-sikrede.

Overenskomst om almen praksis beskriver overordnet bl.a. ansvar og opgaver for de enkelte ydere, overordnede mål for området og konkrete bestemmelser, der gælder for driften af praksis. Disse bestemmelser omfatter bl.a. størrelsen af honorarer, vilkår for etablering. Selve overenskomsten løber videre, indtil den evt. opsiges af én af overenskomstens parter, hvilket kan ske med et varsel på 6 måneder. Desuden indeholder overenskomsten et økonomiprotokollat, der fastlægger den øvre ramme for udgifterne på området. Hensigten med protokollatet er at sikre, at udgifterne til ydelser leveret under overenskomsten samlet set holdes inden for et aftalt loft for udgifterne. Protokollatet sætter således en overordnet grænse for omsætningen under overenskomsten blandt den samlede kreds af alment praktiserende læger, som er omfattet af overenskomsten. Modsat selve overenskomsten udløber økonomiprotokollatet den 31. august 2017.

Efter forslaget *stk. 1* forlænges økonomiprotokollat af 1. september 2014, som udløber den 31. august 2017, jf. bilag 1.

Den foreslåede bestemmelse vil alene indebære, at økonomiprotokollatet kan anvendes i en længere periode end først tiltænkt, hvorimod der ikke sker indholdsmæssige ændringer i forhold til den økonomiske ramme, mekanismerne for modregning m.v. i forhold til det gældende økonomiprotokollat, som udløber den 31. august 2017. Forlængelsen af protokollatet ved lov indebærer med andre ord, at de rettigheder og pligter, der følger af protokollatet, er gældende i forlængelsesperioden.

Det indebærer bl.a., at den pris- og lønregulering, der ifølge protokollatet skal tillægges den samlede ramme, fortsat er gældende i forlængelsesperioden. Det fremgår af det gældende økonomiprotokollat, som udløber den 31. august 2017, at der ud over pris- og lønregulering til rammen lægges 43 mio. kr. pr. 1. oktober 2014, 78 mio. kr. pr. 1. oktober 2015 og 120 mio. kr. pr. 1. oktober 2015. Disse midler, som relaterer sig til den konkrete tidsperiode, er allerede udløst, og rammen tillægges ikke nye midler i forlængelsesperioden.

Den økonomiske ramme, der vil være gældende i den periode, hvor den økonomiske ramme fastlægges i henhold den lovbestemte forlængelse, skal, jf. *stk. 2*, svare til en forholdsmæssig del af den ramme, som var fastsat i økonomiprotokollatet, der udløber den 31. august 2017.

Den årlige økonomiske ramme, der vil være gældende i den periode, hvor den økonomiske ramme fastlægges i henhold til den lovbestemte forlængelse, skal som nævnt svare til den ramme, som er fastsat i økonomiprotokollatet, dog tilpasset forholdsmæssigt i tilfælde af, at udgifterne opgøres for en varighed på under ét år. Det betyder, at udgifterne fortsat opgøres årligt (for perioden 1. september – 31. august), og at der med virkning fra 1. oktober sker en modregning efter principperne i økonomiprotokollatet, hvis de årlige udgifter til almen praksis overstiger den aftalte ramme. Endvidere foretages der en opgørelse ved udløb af den lovbestemte forlængelse. Ved denne opgørelse sker der en modregning efter principperne i økonomiprotokollatet, hvis udgifterne fra 1. september indtil udløbet af den lovbestemte forlængelse overstiger en forholdsmæssig del af den ramme, som er fastsat i økonomiprotokollatet. Om udløbet af den lovbestemte forlængelse, se bemærkningerne til § 2, stk. 2.

Der henvises til pkt. 2.1.3. i de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det gældende økonomiprotokollat udløber den 31. august 2017. Det foreslås på den baggrund i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. september 2017. Herved sikres, at der ikke opstår en situation, hvor der ikke er en økonomisk ramme for sektoren.

Det fastsættes i *stk. 2*, at sundhedsmisteren fastsætter tidspunktet for lovens ophør. Økonomiprotokollatet, som foreslås gældende i forlængelsesperioden, jf. bilag 1, knytter sig til den sundhedsfaglige aktivitet, herunder lægernes faste honorering pr. tilmeldt patient, m.v., der udøves i henhold til Overenskomst om almen praksis, som senest fornyet ved aftale af 1. marts 2014, i forlængelsesperioden.

Sundhedsministeren vil på den baggrund anvende bemyndigelsen til administrativt at fastsætte, at loven ophører fra det tidspunkt, hvor en aftale om fornyelse af Overenskomsten for almen praksis træder i kraft, eller hvor Overenskomst om almen praksis er udløbet efter evt. opsigelse af én af overenskomstens parter.

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse vedrører lovens territoriale gyldighed.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.